

Nr 67.

Av herrar **Wagnsson** och **Elmgren**, om inrättande av ett nordiskt institut med uppgift att fördjupa och stärka den nordiska samhörigheten.

Under åren närmast före det nu pågående storkriget hade de nordiska folken kommit varandra närmare än kanske någonsin förut. De kände, att de på ett särskilt sätt hörde samman, att de behövde varandra och att deras historia liksom deras framtida uppgifter hänvisade dem till varandra. I vårt land torde det vara en lika allmän som djupt grundad uppfattning, att vårt folks och Nordens framtid liksom dess möjlighet att ge bidrag till och påverka utvecklingen i stort i mycket stor utsträckning är beroende av det inbördes förhållandet mellan Nordens folk. God sammanhållning, befruktande samverkan mellan de nordiska brödrafolken ter sig för oss svenskar både som en den största förmån och en den mest angelägna uppgift.

Känslan av samhörighet mellan Nordens folk har under det gångna året utsatts för allvarliga påfrestningar. När det för många svenskar blev till ett verkligt lidande, att det ej var Sveriges folk möjligt att kraftigare och mer effektivt stödja våra brödrafolk i deras hemsökelses stund, då är det kanske ej att förvåna sig över, att många i våra nordiska grannländer haft svårt att förstå Sveriges handlingssätt i denna tid. Så har det på sina håll vuxit fram en misstämning mot Sveriges folk, en misstämning, som utgör ett hot mot den nordiska samhörigheten. Att Norge och Danmark blivit ockuperade av främmande makt, betyder ju minskad rörelsefrihet för dessa länder och därmed minskade möjligheter för dem att ge uttryck för sin känsla av samhörighet med det övriga Norden.

Sverige, det största av de nordiska länderna och det enda land i Norden, som skonats från kriget, har nu på ett alldeles särskilt sätt ansvaret för den nordiska samhörigheten. Näst den uppgiften att värna vår frihet, vårt oberoende kommer nu den att stärka den nordiska samhörighetskänslan och söka finna vägar till samarbete.

Om det på grund av den ofärd, som drabbat våra brödrafolk, nu är särskilt svårt att etablera önskvärt samarbete, så synes det så mycket angelägnare att taga vara på och utnyttja de möjligheter till samverkan, som ännu stå oss till buds.

Det har syns oss som om åtskilligt i åsyftad riktning kunde vinnas, om här i Sverige kunde skapas ett nordiskt institut, ett centrum för folkbildningsrörelsen i de nordiska länderna, där uppmärksamheten i första hand ägnades sådana frågor, som röra den nordiska samverkan. Vid detta institut skulle då temporärt kunna knytas vetenskapsmän och ledare för

folkbildningsrörelsen i Norden. Ett sådant institut borde ock kunna få tjäna som samlingsplats för nordiska möten och konferenser, ja, överhuvud taget vara ett hem för gemensamma nordiska strävanden. Där skulle ock kunna beredas hemvist för forskare, som i nordisk miljö önskade ägna sig åt vetenskaplig verksamhet.

Det är vår förvissning, att om ett sådant institut komme till stånd, de studier, som där bedrevos, begrundandet av gemensamma uppgifter likaväl som den personliga samvaron skulle kunna bidra till att föra Nordens folk närmare varandra.

Det föreslagna institutet torde lämpligen böra kombineras med en nordisk folkhögskola eller förläggas i omedelbart grannskap av en folkhögskola, med vilken det på vissa punkter kunde samarbeta.

En av förutsättningarna för att ett sådant institut skall kunna bli till största möjliga gagn torde vara, att norrmän, danskar och finländare åtminstone i viss utsträckning inbjudas såsom svenska folkets eller institutets gäster.

Det synes finnas anledning att ge uttryck åt den förvissningen, att ändamålet med det föreslagna institutet är sådant, att man har rätt att våga räkna med enskildas och sammanslutningars frikostiga understöd till dess utrustning och drift.

I anslutning till vad ovan anförts få vi föreslå,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning snarast möjligt om skapandet av ett nordiskt institut med uppgift att fördjupa och stärka den nordiska samhörigheten.

Stockholm den 21 januari 1941.

Ruben Wagnsson.

Bengt Elmgren.
